

Vedlegg til sak 4 – Årsmøte 2022

Årsmelding for Jordvern Vestfold 2021

Styret har bestått av:

Leder: Hans Huseby, Sandefjord
Nestleder: Arne Nøkland, Våle
Øvrige i styret: Magnus Rød, Andebu og VTBU
Solveig Haugan Jonsen, Vivestad
Rolf R. Tvedten, Tjølling
Vestfold Bondelag v/ Amund Kind er kasserer/sekretær

Varamedlemmer: Heidi Engeset, Horten (1.vara) og Trond Kristian Bettum, Stokke (2.vara)

Årsmøtet digitalt 24.mars m faginnslag

Hans Huseby, med nestleder Arne Nøkland ved sin side, kunne ønske velkommen til digitalt årsmøte 24.mars. 16 stemmeberettigede deltok. Det store møterommet på Grønt Fagsenter i Stokke var omgjort til studio.

Før vi startet med årsmøtesakene ble det både faginnslag og utdeling av årets jordvernpris.

Styremedlem Rolf R. Tvedten har i vinter jobbet med et notat knyttet til jordflytting. Han har sett nøye på Vestfold og Telemark Fylkeskommunes Veileder for matjordflytting og innledet under tittelen **Faginnslag «Jordflytting – En konklusjon?»**

Vedlegg til sak 4 – Årsmøte 2022

Hva er utfordringene med flytting av matjord og hva bør Jordvern Vestfold foreta seg videre? Rolf hadde følgende konklusjon som styret tar med seg videre:

- Veilederen til utarbeiding av matjordplan har ikke virkemidler og bestemmelser som er i nærheten av intensjonen om å opprettholde eller øke matproduksjonen.
- Det er ikke mulig å oppnå dette ved bare å flytte matjorda. Det må bygges opp nytt matproduksjonsareal bestående av både matjord og undergrunnsmasser på lavproduktive arealer.
- Vi må flytte fokus fra å tenke at det er matjord som går tapt til at det er et areal for matproduksjon som vi mister og som må erstattes.
- I stedet for matjordplan må det lages en plan for å opprettholde matproduksjonen.

Det ble åpnet for spørsmål og kommentarer. Styret merker seg innspillene.

Alle som var på valg ble gjenvalgt, noe som betød at Hans Huseby fortsatte som leder og Arne Nøklund som nestleder.

Styrets arbeidsplan:

Det ble også vedtatt en arbeidsplan for styret i Jordvern Vestfold som inneholdt følgende;

Jordvern Vestfold skal:

- ✓ Følge med og delta i kommunale og regionale arealplanprosesser og i den generelle jordverndebatten, herunder valg av ny trase for Vestfoldbanen og kommunenes oppfølging av jordvernbestemmelsene i RPBA.
- ✓ Utarbeide egnede informasjonsopplegg for å styrke kunnskaper om og holdninger til jordvern gjennom media, på egen hjemmeside og overfor viktige samfunnsaktører/ – grupper. Dette året skal vi ha ekstra fokus på utbyggere og aktører innen eiendomsutvikling.
- ✓ Bidra til å sette jordvern på agendaen i Stortingsvalget 2021, gjennom påvirkning av partier og utarbeiding av informasjonsmaterieell som viser hva partiene mener.
- ✓ Arrangere åpent temamøte/seminar om høsten.
- ✓ Forberede faglig innslag på årsmøtet for å rekruttere nye medlemmer, for å motivere og utvikle eksisterende medlemmer.
- ✓ Jobbe aktivt med medlemsverving og alliansebygging.
- ✓ Skape en positiv holdning til vern av matjord gjennom å rose og støtte lokale jordverninitiativ og dele ut Jordvernprisen til en aktør eller person som har bidratt til styrket jordvern.
- ✓ Støtte opp om arbeidet og alliansebyggingen til vår nasjonale overbygning – Jordvern Norge.
- ✓ Følge opp revisjon av nasjonal jordvernstrategi i samarbeid med Jordvern Norge nasjonalt. Vi skal bidra til å nå målene, samt skape forståelse for at målet må skjerpes inn ytterligere.
- ✓ Løpende oppdatere Facebooksida og hjemmesiden i samarbeid med de andre regionale foreningene på www.jordvern.no

Årsmelding, regnskap og budsjett ble vedtatt slik de var forelagt årsmøtet.

Vedlegg til sak 4 – Årsmøte 2022

Årets jordvernpris 2021

Årets vinner, Kaldnes AS, fikk utdelt prisen før årsmøtet med media til stede. Hans presenterte vinneren og juryens begrunnelse i årsmøtet;

Kaldnes AS får Årets Jordvernpris 2021 for deres fokus på bærekraftig by- og tettstedsutvikling ved gjenbruk og transformasjon av tomteareal og bygninger. Det reduserer presset på bynære matjordarealer. Deres hovedprosjekt, Kaldnes Vest i Tønsberg, er et strålende eksempel.

Eirik Sunde, daglig leder i Kaldnes AS, var med i årsmøtet og holdt en liten takketale.

Styrets arbeid

Styremøter

Det har vært arrangert 7 styremøter. I tillegg har arbeidsutvalget (leder, nestleder og sekretær) hatt flere møter mellom styremøtene for å følge opp uttalelser og styrets arbeid.

Uttalelser og dialogmøter

Vi har sendt høringsuttalelser til kommuneplaner og noen prinsipielle reguleringsplaner og særlig fulgt opp problematikk rundt jordflytting.

Jordvern Norge

Jordvern Vestfold har bidratt i stor grad til å utvikle samarbeidet med de andre regionale jordvernforeningene og -alliansene. Jordvern Norge ble stiftet i februar 2019 og Hans Huseby er møtende 1.vara og kasserer i styret. I tillegg har Amund Kind vært sekretær på vegne av Norges Bondelag deler av året. Arne Nøkland og Hans Huseby stilte på årsmøtet i november. Vi har også hjulpet til ved dannelse av Jordvern Agder, ved å ha deltatt i møter og dekke utgifter og arbeid med å etablere nettsted.

Informasjonsarbeid og Stortingsvalget 2021

Nettsiden www.jordvern.no, samt vår regionale underside og Facebook-side forsøker vi å holde mest mulig oppdatert. Begge de to åpne møtene våre ble tatt opp og publisert i etterkant på hjemmesiden vår.

I forbindelse med Stortingsvalget 2021 gjorde Jordvern Vestfold en god jobb med å sammenfatte hva de ulike partiene sier om jordvern. Vi besøkte også stands rundt i alle Vestfolds byer og oppfordret våre medlemmer til å bidra for å sette jordvern på agendaen.

Alliansearbeid

Vi har nå et styremedlem fra Vestfold Bygdeungdomslag og ellers gode samarbeidsforhold med Vestfold og Telemark Bondelag, Naturvernforbundet, Statsforvalteren og Fylkeskommunen i Vestfold og Telemark. Vi vil i år særlig trekke fram samarbeidet vi har hatt med fylkeskommunen og NHO i forbindelse med våre åpne møter. Vi har også pleiet kontakter med andre planleggere og utbyggere,

Vedlegg til sak 4 – Årsmøte 2022

men dette arbeidet har blitt begrenset på grunn av korona. Det har vært dialog med Jordvern Telemark om framtidig samarbeid, men de vil jobbe mer med egen organisasjonsbygging før sammenslåing kan bli aktuelt.

Åpent digitalt jordvernmøte 20. januar «FNs bærekraftsmål og jordvern – Er jordvernet i ferd med å drukne i andre gode bærekraftsmål»

I samarbeid med Vestfold og Telemark fylkeskommune 20.januar hadde Jordvern Vestfold, i samarbeid med Vestfold og Telemark fylkeskommune, inviterte i går til digitalt møte. 100 personer var påmeldt noe som viser at både temaet og spennende innledere skapte engasjement. For et par år siden bestemte nemlig regjeringen at alle landets kommuner og fylker skal ta utgangspunkt i FNs 17 bærekraftsmål og 169 delmål i sin planlegging. Vi har siden det hatt en følelse av at jordvernet i stor grad har druknet i mange andre gode bærekraftsmål når kommunene skal prioritere hva slags bærekraftsmål som er viktigst.

Vi hadde fått med oss følgende innledere til å belyse temaet; Aase Kristine Lunde, Nordlandsforskning, som nylig har lansert rapporten “Strekk i laget: En kartlegging av hvordan FNs bærekraftsmål implementeres i regional og kommunal planlegging”, Helge Nymoen, landbruksdirektør hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Ådne Naper, leder i Hovedutvalg for klima, areal og plan i Vestfold og Telemark fylkeskommune, Anne Rygh Pedersen, ordfører i Tønsberg og Anne Enger, medlem i Nobelkomitéen som i fjor ga Nobels Fredspris til FNs matvareprogram.

Selv om noen av innleiderne hevdet at jordvernet er tydelig, og i hvert fall et tydeligere bærekraftsmål etter at statsrådene Bollestad og Astrup ga beskjed til landets kommuner at et strengt jordvern er nødvendig for å nå FNs bærekraftsmål, så viser rapporten fra Nordlandsforskning at de bærekraftmålene som har mest relevans for jordvernet i liten grad prioriteres i dagens planprosesser.

Åpent jordvernmøte 23. november «Er vern av dyrka og dyrkbar mark blitt et hinder for næringsutvikling i Vestfold?»

i samarbeid med NHO og Bondelaget

Jordvern Vestfold, i samarbeid med NHO og Bondelaget i Vestfold og Telemark til jordvernmøte på Gjennestad vgs. Jordvernet står sterkere enn noen gang, og vi stilte spørsmålet om vern av dyrka og dyrbar mark nå står så sterkt at det er blitt et hinder for næringsutvikling i Vestfold? Til å svare på spørsmålet hadde vi utfordret Torbjørn Johannson (eier av NorgesGruppen og styreleder i ASKO), Kristin Saga (regiondirektør i NHO Vestfold og Telemark), Anne Rygh Pedersen (ordfører i Tønsberg) og Aslak Snarteland (leder i Vestfold og Telemark Bondelag). Og svaret til de nærmere 60 næringsutviklerne, politikerne, arealforvalterne og matjordvennene som var samlet var tydelig og samstemt:

Vedlegg til sak 4 – Årsmøte 2022

Matjorda skal ikke bygges ned. Jordvernet må stå sterkt. Derfor er det viktig at næringslivet og utviklere, sammen med kommunene, setter seg ned og finner egnede utviklingsområder som ikke ligger på matjord. Det gir nødvendig forutsigbarhet og matjorda bevares til matproduksjon.

Det ble gjort opptak underveis i møtet, og dette ble publisert i ettertid [på hjemmesiden vår](#).

Partshjelper i Høyesterett

Einar Sissener har stevnet Staten for brudd på 7 forhold knyttet til jordvern og saksbehandlingsfeil i saken om sykehjemstomt på Mojordene i Sandefjord. Han tapte sakene i både Tingrett og Lagmannsrett, men ønsket å forfølge saken helt opp til Høyesterett. Jordvern Vestfold fikk spørsmål om å være partshjelper. Styret diskuterte saken med Einar Sissener i et styremøte. Vi rådførte oss med Norges Bondelags advokater og konkluderte med at dette er helt innenfor Jordvern Vestfolds vedtekter. Det ble klarert at Einar Sissener ville ta alle kostnader ved dette. Styret vedtok derfor at Jordvern Vestfold ville være partshjelper i saken. Det samme gjorde Naturvernforbundet i Sandefjord. Norges Bondelag sendte inn et støtteskriv. Ved årsskiftet lå saken til vurdering hos Høyesteretts ankeutvalg.

Jobbing med jordflytting

Jordvern Vestfold har jobbet mye med jordflyttingsproblematikken i år. Viser til omtalen rundt faginnslaget før årsmøtet vårt. I høst ble vi gjort oppmerksomme på et spesielt vedtak i Sandefjord kommune i forbindelse med en konkret reguleringsplan som omhandlet dyrka mark på Kullerød syd. I punkt 3 i vedtaket stod det:

Ved en eventuell reguleringsplan bes administrasjonen påse at håndteringen av matjord blir gjennomført i henhold til gjeldende retningslinjer og i tråd med jordvernforeningens anbefalinger.

Styret tok en runde på hvordan vi skulle håndtere dette og ga følgende svar på hva som er våre anbefalinger:

Jordvern Vestfold ønsker ikke å bli brukt som alibi i en sak som tillater nedbygging av dyrka og dyrkbar jord. Eventuell omdisponering og jordflytting er kun akseptabelt i forbindelse med kritisk viktig infrastruktur, som f.eks ny InterCity jernbane. Jordvern Vestfold anser ikke at omdisponering av matjorda på Kullerød Syd er knyttet til etablering av kritisk viktig infrastruktur. Vi fraråder derfor omdisponering og påfølgende flytting av jordmasser slik at arealet på Kullerød beholdes som jordbruksareal.

Samtidig tok styret en runde på hva vi skal mene i de tilfellene et areal med dyrka og dyrkbar mark likevel vedtas omdisponert, og kom fram til følgende som også ble forelagt kommunen;

I slike saker anbefaler vi at det utarbeides en jordflyttingsplan ut fra følgende retningslinjer:

- *Jordflytting skal gjennomføres på en slik måte at potensialet for matproduksjon ivaretas. Det vil i praksis medføre at både matjordlaget og underliggende jordlag må flyttes til arealer som i utgangspunktet ikke er dyrkbare.*

Vedlegg til sak 4 – Årsmøte 2022

- *Dersom det påvises planteskadegjørere på jordarealet som skal flyttes, skal det finnes løsninger som Mattilsynet kan godta eller gi dispensasjon for.*
- *Det skal etableres et organ som har myndighet og virkemidler til å påse at jordflytting skjer i tråd med planen (f.eks. NIBIO eller andre habile og faglige instanser). Organet skal overvåke og kontrollere at arbeidet skjer i tråd med planen og ferdiggodkjenne arbeidet.*
- *Jordflyttingsplanen med bestemmelser rundt jordflyttingen skal foreligge for hele arealet. Planen skal innarbeides som en del av bestemmelsene i reguleringsplanen.*

Det er viktig at vi får jobbet inn disse prinsippene både nasjonalt i forskrifter knyttet til jordlova og pbl, regionalt i RPBA og matjordveilederen, samt lokalt i kommuneplanene.

Medlemmer

Jordvern Vestfold hadde ved årsskiftet minst 264¹ medlemmer. 214 (221 i 2020 og 242 i 2019) har betalt medlemskontingenten, hvorav 112 er ordinære enkeltmedlemmer, 2 er ungdomsmedlemmer og 100 er familie-/husstandsmedlemmer.

Ved utgangen av 2020 hadde vi 271 medlemmer. Vi har altså hatt en liten nedgang i antall medlemmer, samt ytterligere nedgang i antallet som har betalt. Det siste kan skyldes at mange har hatt et økonomisk utfordrende år pga korona og derfor droppet å betale kontingenten.

Økonomi -Regnskap og økonomi er kommentert i egen årsmøtesak

¹ 47 (48 i 2020) har betalt familie/husstandsmedlemskap. 14 (13 i 2020) av disse har ikke oppgitt navn på familie/husstandsmedlem. Disse telles som 2 medlemmer.